

ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ ΡΗΜΑΤΑ (Ή ΠΕΡΙΣΠΩΜΕΝΑ)

(επιμέλεια: Αληγιάννη Βαρβάρα)

ονομάζονται τα φωνηεντόληκτα ρήματα των οποίων ο χαρακτήρας -α-, -ε-, -ο- συναιρείται, δηλαδή συγχωνεύεται, με το ακόλουθο φωνήεν ή δίφθογγο της κατάληξης. Επίσης λέγονται και περισπώμενα, γιατί στο α' ενικό της οριστικής του ενεστώτα παίρνουν περισπωμένη: τιμάω → τιμῶ.

Τα συνηρημένα χωρίζονται σε τρεις τάξεις

Α' τάξη: -άω → ῶ

Β' τάξη: -έω → ῶ

Γ' τάξη: -όω → ῶ

Τιμάω → τιμῶ

Ποιέω → ποιῶ

Δηλόω → δηλῶ

Τι πρέπει να θυμάμαι

- ▶ οι συναιρέσεις αφορούν μόνο τον ενεστώτα και τον παρατατικό σε όλες τις εγκλίσεις και στις δύο φωνές
- ▶ η συλλαβή που προκύπτει από συναίρεση είναι πάντοτε μακρόχρονη
- ▶ γράφουμε και τονίζουμε σύμφωνα με τους βασικούς κανόνες τονισμού
- ▶ η λήγουσα που προέρχεται από συναίρεση, αν τονίζεται, παίρνει περισπωμένη
- ▶ αν στον ασυναίρετο τύπο ο τόνος δε βρίσκεται σε μία από τις συναιρούμενες συλλαβές, τότε μένει στη θέση που ήταν
- ▶ αν στον ασυναίρετο τύπο ο τόνος βρίσκεται σε μία από τις συναιρούμενες συλλαβές, τότε τονίζεται η συλλαβή που προήλθε από τη συναίρεση

α' τάξη ▶ ρήματα σε -άω → ῶ

οι συναιρέσεις →

$\alpha + \epsilon, \eta \rightarrow \alpha$
 $\alpha + \epsilon\iota, \eta \rightarrow \alpha$
 $\alpha + \omicron, \omicron\upsilon, \omega \rightarrow \omega$
 $\alpha + \omicron\iota \rightarrow \omega$

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

ΟΡΙΣΤΙΚΗ		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ
τιμ-ῶ	ἐ-τίμ-ων	τιμ-ῶ	τιμῶμι/τιμῶην	
τιμ-ᾶς	ἐ-τίμ-ας	τιμ-ᾶς	τιμ-ῶς / τιμῶης	τίμ-α
τιμ-ᾶ	ἐ-τιμ-ᾶ	τιμ-ᾶ	τιμ- ῶ / τιμ-ῶη	τιμ-άτω
τιμ-ῶμεν	ἐ-τιμ-ῶμεν	τιμ-ῶμεν	τιμ- ῶμεν	
τιμ-ᾶτε	ἐ-τιμ-ᾶτε	τιμ-ᾶτε	τιμ- ῶτε	τιμ-ᾶτε
τιμ-ῶσιν	ἐ-τίμ-ων	τιμ-ῶσιν	τιμ- ῶεν	τιμ-ῶντων τιμ-ᾶτῶσαν

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ
τιμ-ᾶν	τιμ-ῶν τιμῶσα τιμῶν τιμῶντος-τιμώσης-τιμῶντος

ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ

ΟΡΙΣΤΙΚΗ		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ
τιμ-ῶμαι	ἐ-τιμ-ώμην	τιμ-ῶμαι	τιμ-ώμην	
τιμ-ᾶ	ἐ-τιμ-ῶ	τιμ-ᾶ	τιμ-ῶο	τιμ-ῶ
τιμ-ᾶται	ἐ-τιμ-ᾶτο	τιμ-ᾶται	τιμ-ῶτο	τιμ-ᾶσθω
τιμ-ώμεθα	ἐ-τιμ-ώμεθα	τιμ-ώμεθα	τιμ-ώμεθα	
τιμ-ᾶσθε	ἐ-τιμ-ᾶσθε	τιμ-ᾶσθε	τιμ-ῶσθε	τιμ-ᾶσθε
τιμ-ῶνται	ἐ-τιμ-ῶντο	τιμ-ῶνται	τιμ-ῶντο	τιμ-ᾶσθων τιμ-ᾶσθωσαν

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ
τιμ-ᾶσθαι	τιμ-ώμενος τιμ-ωμένη τιμ-ώμενον

Σχηματισμός των άλλων χρόνων

Οι υπόλοιποι χρόνοι σχηματίζονται όπως και τα βαρύνοντα ρήματα, αφού πρώτα

-α σε -η

Πράω, ἐτιμῶ, τιμήσω, Πέλιμησα, τετίμηκα, ἐτετίμηκειν

Νικῶ, ἐνίκων, νικήσω, ἐνίκησα, νενίκηκα, ἐνενίκηκειν

Προσοχή

Όσα ρήματα μπροστά από το **-α** έχουν **-ε-, -ι-, -ρ-**, διατηρούν το **-α-** π. χ

ἔάω → ἐῶ, εἶων, ἔάσω, εἶασα, εἶακα, εἶάκειν

ἀνιάω → ἀνιῶ, ἠνίων, ἀνιάσω, ἠνίασα, ἠνίακα, ἠνιάκειν

Τα ρήματα ζῶ-πεινῶ-διψῶ-χρῶμαι (μεταχειρίζομαι) έχουν χαρακτήρα **-η-** : ζήω, πεινήω-διψήω-χρήομαι :

Στον ενεστώτα και τον παρατατικό κλίνονται σύμφωνα με την κατηγορία των ρημάτων σε **-άω**, έχουν όμως **η-ή -η** όπου τα ρήματα σε **-άω** έχουν **-α** ή **-α**.

ζήω.ζῶ

ΟΡΙΣΤΙΚΗ		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΕΥΚΤΙΚΗ ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ ΕΝΕΣΤΩΤΑ
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ			
ζ-ῶ	ἐ-ζ-ων	ζ-ῶ	ζ-ώην	
ζ-ῆς	ἐ-ζ-ης	ζ-ῆς	ζ-ώης	ζ-ῆ
ζ-ῆ	ἐ-ζ-η	ζ-ῆ	ζ-ώη	ζ-ήτω
ζ-ῶμεν	ἐ-ζ-ῶμεν	ζ-ῶμεν	ζ-ῶμεν	
ζ-ῆτε	ἐ-ζ-ῆτε	ζ-ῆτε	ζ-ῶτε	ζ-ῆτε
ζ-ῶσιν	ἐ-ζ-ων	ζ-ῶσιν	ζ-ῶεν	ζ-ῶντων

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
ζ-ῆν	ζ-ῶν, ζ-ῶσα, ζ-ῶν

πεινήω-πεινώ

ΟΡΙΣΤΙΚΗ		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ
πειν-ῶ	έ-πειν-ων	πειν-ῶ	πειν-ῶην	
πειν-ῆς	έ-πειν-ης	πειν-ῆς	πειν-ῶης	πειν-η
Πειν-ῶμεν	έ-Πειν-ῶμεν	Πειν-ῶμεν	Πειν-ῶμεν	πειν-ήτω
πειν-ήτε	έ-πειν-ήτε	πειν-ήτε	πειν-ῶτε	πειν-ήτε
πειν-ῶσιν	έ-πειν-ων	πειν-ῶσιν	πειν-ῶεν	πειν-όντων- πειν-ήτωσαν

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
πειν-ῆν	πειν-ῶν, πειν-ῶσα, πειν-ῶν

διψήω-διψῶ

ΟΡΙΣΤΙΚΗ		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ
διψ-ῶ	έ-διψ-ων	διψ-ῶ	διψ-ῶην	
διψ-ῆς	έ-διψ-ης	διψ-ῆς	διψ-ῶης	διψ-η
διψ-ῆ	έ-διψ-η	διψ-ῆ	διψ-ῶη	διψ-ήτω
διψ-ῶμεν	έ-διψ-ῶμεν	διψ-ῶμεν	διψ-ῶμεν	
διψ-ήτε	έ-διψ-ήτε	διψ-ήτε	διψ-ῶτε	διψ-ήτε
διψ-ῶσιν	έ-διψ-ων	διψ-ῶσιν	διψ-ῶεν	διψ-όντων- διψ-ήτωσαν

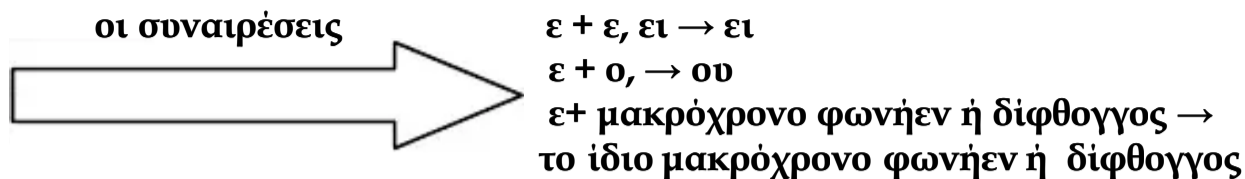
ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
διψ-ῆν	διψ-ῶν, διψ-ῶσα, διψ-ῶν

χρήομαι -χρῶμαι

ΟΡΙΣΤΙΚΗ		ΥΠΟΤΑΚΤ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ
χρ-ῶμαι	έ-χρ-ώμην	χρ-ῶμαι	χρ-ώμην	
χρ-ῆ	έ-χρ-ῶ	χρ-ῆ	χρ-ῶο	χρ-ῶ
χρ-ῆται	έ-χρ-ῆτο	χρ-ῆται	χρ-ῶτο	χρ-ήσθω
χρ-ώμεθα	έ-χρ-ώμεθα	χρ-ώμεθα	χρ-ώμεθα	
χρ-ῆσθε	έ-χρ-ῆσθε	χρ-ῆσθε	χρ-ῶσθε	χρ-ῆσθε
χρ-ῶνται	έ-χρ-ῶντο	χρ-ῶνται	χρ-ῶντο	χρ-ήσθων

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
χρῆ-σθαι	χρ-ώμενος, χρ-ωμένη, χρ-ώμενον

Β' τάξη ► ρήματα σε -έω → -ῶ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

ΟΡΙΣΤΙΚΗ		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ
ποι-ῶ	έ-ποί-ουν	ποι-ῶ	ποι-οῖμι	
ποι-εῖς	έ-ποί-εις	ποι-ῆς	ποι-οῖς	ποί-ει
ποι-εῖ	έ-ποί-ει	ποι-ῆ	ποι-οῖ	ποι-εῖτω
ποι-οὔμεν	έ-ποι-οὔμεν	ποι-ῶμεν	ποι-οῖμεν	
ποι-εῖτε	έ-ποι-εῖτε	ποι-ῆτε	ποι-οῖτε	ποι-εῖτε
ποι-οῦσι	έ-ποί-ουν	ποι-ῶσι	ποι-οῖεν	ποι-οὔντων/ποι-ήτωσαν

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
ποι-εῖν	ποι-ῶν, ποι-οῦσα, ποι-οῦν

ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ

ΟΡΙΣΤΙΚΗ		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ
ποι-οὔμαι	έ-ποι-οὔμην	ποι-ῶμαι	ποι-οίμην	
ποι-εῖ / ποι-ῆ	έ-ποι-οῦ	ποι-ῆ	ποι-οῖο	ποι-οῦ
ποι-εῖται	έ-ποι-εῖτο	ποι-ῆται	ποι-οῖτο	ποι-εῖσθω
ποι-οὔμεθα	έ-ποι-οὔμεθα	ποι-ώμεθα	ποι-οίμεθα	
ποι-εῖσθε	έ-ποι-εῖσθε	ποι-ῆσθε	ποι-οῖσθε	ποι-εῖσθε
ποι-οῦνται	έ-ποι-οῦντο	ποι-ῶνται	ποι-οῖντο	ποι-οὔσθων/ποι-εῖσθωσαν

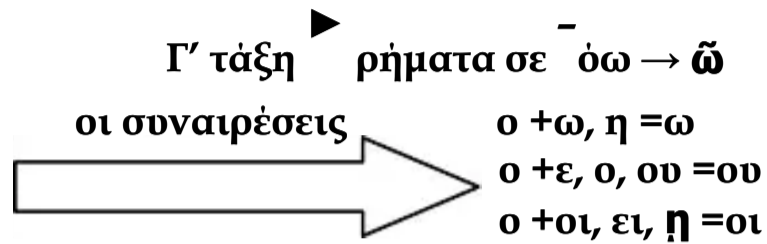
ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
ποι-εῖσθαι	ποι-οὔμενος, ποι-ουμένη ποι-οὔμενον

Προσοχή

όσα ρήματα σε -έω έχουν **μονοσύλλαβο θέμα** συναιρούν το χαρακτήρα -ε- μόνο όταν μετά ακολουθεί πάλι -ε ή -ει. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις **δεν συναιρούνται**

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ					ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ
Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο	ΟΡΙΣΤΙΚΗ
πλέω πλεῖς πλεῖ	πλέω πλέης πλήη	πλέοιμι πλέοις πλέοι	πλεῖ πλείτω	πλεῖν Μετοχή	ἔπλεον ἔπλεις ἔπλει

πλέομεν πλεῖτε πλέουσι	πλέωμεν πλήτε πλέωσι	πλέοιμεν πλέοιτε πλέοιεν	πλεῖτε πλεόντων/ πλείτωσαν	πλέων πλέουσα πλέον	ἐπλέομεν ἐπλεῖτε ἔπλεον
------------------------------	----------------------------	--------------------------------	----------------------------------	---------------------------	-------------------------------

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

ΟΡΙΣΤΙΚΗ		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ
δηλ-ῶ	ἐ-δήλ -ουν	δηλ-ῶ	δηλ-οῖμι	
δηλ-οῖς	ἐ-δήλ- -ους	δηλ-οῖς	δηλ-οῖς	δήλ-ου
δηλ-οῖ	ἐ- δήλ-ου	δηλ-οῖ	δηλ-οῖ	δηλ-ούτω
δηλ-οῦμεν	ἐ-δηλ -οῦμεν	δηλ-ῶμεν	δηλ-οῖμεν	
δηλ-οὔτε	ἐ-δηλ -οὔτε	δηλ-ῶτε	δηλ-οῖτε	δηλ-οὔτε
δηλ-οῦσι	ἐ-δήλ -ουν	δηλ-ῶσι	δηλ-οῖεν	δηλ-ούντων/δηλ - οὔτωσαν

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
δηλ-οῦν	δηλ-ῶν, δηλ-οῖσα, δηλ-οῦν

ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ

ΟΡΙΣΤΙΚΗ		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΕΝΕΣΤΩΤΑ
δηλ-οῦμαι	ἐ-δηλ -οῦμην	δηλ-ῶμαι	δηλ-οίμην	
δηλ-οῖ	ἐ-δηλ-οῖ	δηλ-οῖ	δηλ-οῖο	δηλ-οῖ
δηλ-οῖται	ἐ-δηλ-οῖτο	δηλ-ῶται	δηλ-οῖτο	δηλ-οῖσθω
δηλ-οῦμεθα	ἐ-δηλ-οῦμεθα	δηλ-ῶμεθα	δηλ-οῖμεθα	
δηλ-οῖσθε	ἐ-δηλ-οῖσθε	δηλ-ῶσθε	δηλ-οῖσθε	δηλ-οῖσθε
δηλ-οῖνται	ἐ-δηλ-οῖντο	δηλ-ῶνται	δηλ-οῖντο	δηλ-οῖσθων/δηλ- οῖσθωσαν

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
δηλ-οῖσθαι	δηλ-οῖμενος, δηλ-οῖμένη, δηλ-οῖμενον